YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

15 päivänä helmikuuta 2000 *

Asiassa C-34/98,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja P. Hillenkamp ja oikeudellisen yksikön virkamies H. Michard, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger ja saman osaston ulkoasiainsihteeri C. Chavance,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 39 ja EY 43 artikla) sekä sosiaaliturvajärjestelmien

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä joulukuuta 1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on edellyttänyt sosiaaliturvavelan kattamiseksi tarkoitetun maksuosuuden suorittamista Ranskassa asuvien mutta toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen osalta, vaikka kyseiset työntekijät ja ammatinharjoittajat eivät kyseisen asetuksen mukaan ole Ranskan sosiaaliturvalainsäädännön alaisia,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari), D. A. O. Edward, L. Sevón ja R. Schintgen sekä tuomarit C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 4.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.9.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.2.1998 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 39 ja EY 43 artikla) sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä joulukuuta 1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on edellyttänyt sosiaaliturvavelan kattamiseksi tarkoitetun maksuosuuden (contribution pour le remboursement de la dette sociale, jäljempänä CRDS-maksu) suorittamista Ranskassa asuvien mutta toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen osalta, vaikka kyseiset työntekijät ja ammatinharjoittajat eivät kyseisen asetuksen mukaan ole Ranskan sosiaaliturvalainsäädännön alaisia.

Yhteisön lainsäädäntö

2 Asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen lainsäädäntöön, joka koskee seuraavia sosiaaliturvan aloja:

a) sairaus- ja äitiysetuuksia;

b) työkyvyttömyysetuuksia, mukaan lukien ne joiden tarkoituksena on ansiokyvyn ylläpitäminen tai parantaminen;

c) vanhuusetuuksia;

d) jälkeenjääneiden etuuksia;

e) työtapaturma- ja ammattitautietuuksia;

f) kuolemantapauksen johdosta annettavia avustuksia;

g) työttömyysetuuksia;

h) perhe-etuuksia.

2. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin yleisiin ja erityisiin sosiaaliturvajärjestelmiin riippumatta siitä, ovatko ne maksuihin perustuvia vai maksuihin perustumattomia, sekä järjestelmiin, jotka koskevat työnantajan tai laivanvarustajan vastuuta, kun kysymys on 1 kohdassa tarkoitetuista etuuksista."

3 Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdassa määritellään "lainsäädäntö" siten, että sillä tarkoitetaan "jokaisen jäsenvaltion osalta lakeja, asetuksia ja muita määräyksiä sekä kaikkia muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, nykyisiä tai tulevia, jotka liittyvät 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin tai järjestelmiin, tai 4 artiklan 2 a kohdassa tarkoitet[tuihin] maksuihin perustumattomi[in] erityisetuuksi[in]." *

4 Saman asetuksen 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei [14 c artiklasta] ** muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

* — Lainausta on hakasuluissa olevin osin korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on virheellinen.

** —Lainausta on hakasuluissa olevin osin korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on virheellinen.

2. Jollei 14—17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella ja vaikka hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella;

b) jäsenvaltion alueella itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva henkilö on tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella;

— —."

Kansallinen lainsäädäntö

5 CRDS-maksu on otettu käyttöön sosiaaliturvavelan maksamisesta 24.1.1996 annetun asetuksen nro 96-50 (Journal officiel de la République française, JORF 25.1.1996, s. 1226; jäljempänä asetus) 14-I §:llä.

6 CRDS-maksu koskee kaikkia luonnollisia henkilöitä, joiden verotuksellinen kotipaikka tuloverotuksessa on Ranskassa, ja sitä sovelletaan ansiotuloihin ja niihin rinnastettaviin tuloihin.

7 Code général des impôts'n (yleinen verolaki) 4 B §:n mukaan henkilön verotuksellisen kotipaikan katsotaan olevan Ranskassa, jos hän asuu tai pääasiallisesti oleskelee Ranskassa, harjoittaa Ranskassa muuta kuin sivutoimiseksi osoittamaansa ansiotoimintaa joko palkansaajana tai muutoin taikka jos hänen taloudellisen toimintansa keskus on Ranskassa.

8 CRDS-maksu, joka on suuruudeltaan 0,5 prosenttia, koskee ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen osalta muun muassa palkkaa, vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä, työttömyysavustusta, ammattituloa ja lakimääräisiä perheetuuksia.

9 Asetuksen 15-III §:n 1 momentin mukaan CRDS-maksu koskee myös ulkomailta saatuja, Ranskan tuloveron alaisia ansiotuloja ja niihin rinnastettavia tuloja, jollei kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu. Näistä tuloista on tehtävä veroilmoitus toimivaltaiselle veroviranomaiselle CRDS-maksun suuruuden määrittämiseksi ja perimiseksi.

10 Asetuksen 6-I §:n mukaan CRDS-maksun tuotto menee Caisse d'amortissement de la dette socialelle (sosiaalivelan lyhentämiskassa; jäljempänä CADES), joka on tällä samalla asetuksella perustettu sekä talous- ja valtiovarainministeriön että sosiaaliturvaministeriön alainen julkinen laitos. CADES:in pääasiallisena tehtävänä on kattaa 137 miljardin Ranskan frangin suuruinen velka, jonka Agence centrale des organismes de sécurité sociale (sosiaaliturvajärjestelmien keskuskassa; jäljempänä ACOSS) on velkaa Caisse des dépôts et consignationsille (eräs julkinen luottolaitos; jäljempänä CDC) ja joka on 1.1.1996 lukien siirretty CADES:ille. Kyseinen velka vastaa CDC:n rahoittamaa vuosina 1994 ja 1995 yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään kertynyttä alijäämää ja tämän järjestelmän varainhoitovuotta 1996 koskevaa alijäämäennustetta. CADES:in on ollut suori-

tettava myös yksin vuodelta 1996 Caisse nationale d'assurance maladie et maternité des travailleurs non salariés des professions non agricoles -nimiselle kassalle (muilla kuin maatalousalalla toimivien ammatinharjoittajien valtakunnallinen sairaus- ja äitiysvakuutuskassa) 3 miljardia Ranskan frangia.

11 Lisäksi asetuksen 4-III §:n mukaan CADES:in on suoritettava vuosina 1996—2008 vuosittain 12,5 miljardia Ranskan frangia valtion yleiseen budjettiin. Tasavallan presidentin asetukselle esittämistä perusteluista ilmenee, että nämä suoritukset korvaavat vastaavansuuruisen suorituksen, josta aiemmin vastasi Fonds de solidarité de vieillesse -niminen eläkerahasto ACOSS:n aiemman velan kattamiseksi.

12 Varat, joiden avulla CADES hoitaa tehtävänsä, tulevat tuotoista, jotka kertyvät CRDS-maksusta, joka peritään ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen lisäksi myös muista tulotyypeistä, kuten omaisuustuloista tai eräiden jalometallien myynnistä saatavista tuloista, sekä muista tuotoista, jotka kertyvät sosiaaliturvalaitosten kiinteän omaisuuden hoidosta ja myynnistä sekä joukkovelkakirjojen liikkeelle laskemisesta.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

13 Komissio pyysi 6.12.1996 päivätyllä virallisella huomautuksellaan Ranskan hallitusta esittämään käsityksensä siitä, onko yhteisön oikeuden mukaista, että

CRDS-maksua edellytetään suoritettavan Ranskassa asuvien mutta toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen osalta, vaikka kyseiset työntekijät ja ammatinharjoittajat eivät asetuksen N:o 1408/71 mukaan ole Ranskan sosiaaliturvalainsäädännön alaisia.

14 Komission mielestä yhden ainoan sovellettavan lainsäädännön sääntöä loukataan, kun CRDS-maksu edellytetään suoritettavan tuloista, joista on jo peritty sosiaaliturvamaksut työskentelyvaltiossa, joka on sosiaaliturvan osalta yksin toimivaltainen asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan nojalla. CRDS-maksun periminen tällaisista tuloista merkitsee lisäksi perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklassa tarkoitettujen vapauksien vastaista syrjintää.

15 Ranskan viranomaiset vastasivat 3.3.1997 päivätyssä kirjeessään, että komission kannassa ei otettu huomioon CRDS-maksun erityispiirteitä ja tarkoitusta. Maksuvelvolliset eivät saa vastikkeeksi mitään sosiaaliturvaetuuksia. Ranskan viranomaisten mukaan CRDS-maksua oli yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan pidettävä verona.

16 Komissio toisti väitteensä 23.7.1997 antamassaan perustellussa lausunnossaan ja tarkensi, että lausunto koskee vain toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden tai ammatinharjoittajien ansiotuloja ja niihin rinnastettavia tuloja. Näin ollen se kehotti Ranskan tasavaltaa noudattamaan perusteltua lausuntoa kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksisaannista.

17 Ranskan viranomaiset toistivat 21.10.1997 päivätyssä kirjeessään käsityksensä siitä, että koska CRDS-maksu oli veronluonteinen, se ei kuulu asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan eikä loukkaa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta koskiessaan myös rajatyöntekijöitä.

18 Koska Ranskan viranomaiset eivät määräajassa noudattaneet perusteltua lausuntoa, komissio päätti nostaa esillä olevan kanteen.

Kanne

19 Esillä oleva kanne koskee CRDS-maksun perimistä vain siltä osin kuin perintä kohdistuu sellaisten Ranskassa asuvien työntekijöiden tai ammatinharjoittajien ansiotuloihin ja niihin rinnastettaviin tuloihin, jotka kuuluvat kyseisen jäsenvaltion verotuksen piiriin sellaisen ansiotoiminnan osalta, jota ne ovat harjoittaneet toisessa jäsenvaltiossa, ja jotka tämän vuoksi ovat asetuksen N:o 1408/71 säännösten mukaisesti tämän työskentelyjäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaisia.

20 Komission mukaan tämän maksun periminen merkitsee sosiaaliturvamaksujen perimistä kahteen kertaan, mikä on sekä asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan että perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan vastaista.

Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan rikkomista koskeva väite

21 Komission mielestä CRDS-maksu, jolla pyritään rahoittamaan kaikkia Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän aloja ja joka siten kattaa asetuksen N:o 1408/71

4 artiklassa luetellut sosiaaliturvan eri alat, on sosiaaliturvamaksu, joka kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan.

22 Komission mukaan seuraavat kolme seikkaa eivät merkitse sitä, että CRDS-maksu ei kuuluisi asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan: 1) CRDS-maksun tarkoituksena on kattaa sosiaalivelka, joka on aiheutunut menneinä vuosina maksettujen etuuksien rahoituksesta, 2) CRDS-maksua peritään niiden työntekijöiden ja ammatinharjoittajien tapauksessa, joita esillä oleva kanne koskee, tuloverotuksen tapaan veroluettelon avulla eikä suoraan yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvien maksujen keräämisestä vastaavien toimielinten toimesta, ja 3) perityt maksut kulkevat CADES:in kautta.

23 Tämän vuoksi komissio katsoo, että koska Ranskan tasavalta perii CRDS-maksun Ranskassa asuvien mutta toisessa jäsenvaltiossa ansiotoimintaa harjoittavien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien ansiotuloista ja niihin rinnastettavista tuloista, se ei ole noudattanut asetuksen N:o 1408/71 13 artiklassa vahvistettua yhden ainoan sovellettavan lainsäädännön sääntöä siltä osin kuin näiden samojen tulojen osalta on jo peritty sosiaaliturvamaksut työskentelyjäsenvaltiossa, jonka lainsäädäntöä yksin sovelletaan mainitun 13 artiklan nojalla.

24 Ranskan hallitus painottaa, että oikeus sosiaaliturvaan kuuluu kansalaisen perusoikeuksiin. Tämän turvan on katettava koko väestö, sen on oltava hyvätasoinen ja sen kustannusten on jakauduttava oikeudenmukaisesti kansalaisten kesken.

25 Ranskan hallituksen mukaan viimeksi mainitun tavoitteen saavuttamista ei voida varmistaa sellaisen rahoituksen avulla, joka perustuu yksin työtuloihin kohdistuviin sosiaaliturvamaksuihin, vaan sen on koskettava verovelvollisten kaikkia tuloja. CRDS-maksu on, kuten CSG-maksukin, josta on kyse toisessa tänään annetussa tuomiossa (asia C-169/98, komissio v. Ranska), toimenpide, johon on ryhdytty sosiaaliturvamaksujen muuttamiseksi asteittain veroiksi.

26 CRDS-maksua on nimittäin erityispiirteidensä ja tarkoituksensa perusteella pidettävä verona, joka ei tämän vuoksi kuulu asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan vaan joka kuuluu edelleen jäsenvaltioiden oman budjetti- ja sosiaalipoliittisen toimivallan piiriin.

27 Väitteensä tueksi Ranskan hallitus toteaa, että CRDS-maksua peritään yksin sillä perusteella, onko verotuksellinen kotipaikka Ranskassa, olipa asianomaisen ammatillinen asema tai sosiaaliturvajärjestelmä, johon tämä kuuluu, muutoin mikä tahansa. Lisäksi CRDS-maksun suorittamiseen velvolliset henkilöt eivät saa suorituksensa vastikkeeksi mitään sosiaaliturvaetuuksia, joten CRDS-maksun suorittamisen ja niiden yksilöitävissä olevien etuuksien välillä, joita Ranskassa asuvat aiemmin saattoivat tai myöhemmin voivat saada, ei ole yhteyttä. Sen sijaan CADES, jolle perityt CRDS-maksut tilitetään, on Ranskan hallituksen mukaan luonteeltaan valtiovarainhallintoon kuuluva laitos eikä sosiaaliturvalaitos, ja sen tehtävänä on kattaa velka, jonka on tehnyt julkinen laitos eli ACOSS, joka ei millään tavoin puutu etuuksien hallinnointiin tai maksujen perintään eikä rahoita sosiaaliturvaetuuksia.

28 Ranskan hallitus tarkentaa, että asetus N:o 1408/71 ei sisällä "sosiaaliturvamaksun" määritelmää ja että siinä jätetään jäsenvaltioiden tehtäväksi päättää, mikä sosiaaliturvajärjestelmän vaihtoehtoisista organisaatio- ja rahoitusmalleista valitaan.

29 Jos Tanskan sosiaaliturvan pääasiallisesti veroihin perustuva rahoitusjärjestelmä on yhteisön oikeuden mukainen, kuten komissio toteaa, samaan ratkaisuun on Ranskan hallituksen mielestä päädyttävä myös CRDS-maksun osalta. Maksu on Ranskan hallituksen mukaan budjettiin liittyvä epäsuora verotustoimenpide, sillä se menee CADES:ille, joka vuorostaan rahoittaa valtion budjettia. Ranskan hallituksen mukaan olisi kyllä ollut mahdollista huolehtia CADES:in rahoituksesta ottamalla budjettiin vuosittain sitä varten määräraha, joka olisi rahoitettu korottamalla tuloveroa tai arvonlisäveroa, joita Ranskassa asuvat rajatyöntekijätkin maksoivat. Ranskan tasavalta ei kuitenkaan ole valinnut tällaista järjestelmää, joka oli maksuvelvollisten kannalta "vaikeasti hahmotettavissa", jolloin tavoiteltu päämäärä olisi saattanut suurelta osin jäädä epäselväksi.

30 Ranskan hallitus korostaa vielä lopuksi, että CRDS-maksu ei ole toimenpide, jolla pyrittäisiin kompensoimaan sitä, etteivät rajatyöntekijät kuulu Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin eivätkä siten asetuksen N:o 1408/71 nojalla maksa sinne maksuja. CRDS-maksu on nimittäin 0,5 prosenttia, kun taas sosiaaliturvamaksut yhteensä ovat 42 prosenttia maksuvelvollisen palkasta.

31 Tältä osin on todettava yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti, että kun työntekijän samaan tuloon kohdistuu sosiaaliturvamaksujen suorittamisvelvollisuus eri jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön soveltamisen vuoksi, vaikka vakuutettuna voi olla vain yhden ainoan lainsäädännön alaisuudessa, merkitsee tämä sitä, että työntekijältä peritään maksuja kahteen kertaan, mikä on asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan vastaista (ks. mm. asia 102/76, Perenboom, tuomio 5.5.1977, Kok. 1977, s. 815, 13 kohta ja asia C-60/93, Aldewereld, tuomio 29.6.1994, Kok. 1994, s. I-2991, 26 kohta).

32 On kuitenkin kiistatonta, että niihin henkilöihin, joita esillä oleva jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne koskee, eli yhteisön kansalaisiin, jotka asuvat Ranskassa mutta jotka ovat työssä toisessa jäsenvaltiossa ja jotka ovat asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan mukaisesti vain työskentelyvaltion lainsäädännön mukaisesti vakuutettuja, kohdistuu — jollei Ranskan tasavallan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemistä sopi-

muksista mahdollisesti muuta johdu — työskentelyjäsenvaltiossa harjoitetusta ansiotoiminnasta saatujen tulojen osalta viimeksi mainitun valtion sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta johtuvien sosiaaliturvamaksujen lisäksi myös asuinjäsenvaltion lainsäädännön soveltamisesta johtuvia sosiaaliturvamaksuja eli tässä tapauksessa CRDS-maksuja.

33 Ranskan hallituksen väitettä, jonka mukaan CRDS-maksu ei sen vuoksi, että sitä on tosiasiassa pidettävä verona, kuuluisi asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, jolloin sitä ei koskisi sovellettavien lainsäädäntöjen kumuloitumiskielto, ei voida hyväksyä.

34 Maksun luokitteleminen kansallisessa lainsäädännössä veroksi ei merkitse sitä, etteikö sen voitaisi katsoa kuuluvan asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, joten sitä koskee sovellettavien lainsäädäntöjen kumuloitumiskielto.

35 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-327/92, Rheinhold & Mahla, 18.5.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. I-1223, 15 kohta) todennut, asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa määritellään asetuksen säännösten soveltamisala niin, että siitä käy ilmi, että yhteisön oikeuden sääntöjä sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmiin kokonaisuudessaan. Saman tuomion 23 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on tarkentanut, että ratkaiseva merkitys asetuksen N:o 1408/71 soveltamisen kannalta on kulloinkin kyseessä olevan säännöksen ja asetuksen 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevan lainsäädännön välisellä yhteydellä, jonka on oltava suora ja riittävän asiaankuuluva.

36 Kuten komissio aivan oikein on todennut, CRDS-maksulla on tällainen suora ja riittävän asiaankuuluva yhteys Ranskan sosiaaliturvalainsäädäntöön, joten sitä voidaan pitää sellaisena maksuna, jota koskee kielto periä maksuja kahteen kertaan.

37 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 25 ja 27 kohdassa huomauttanut, CRDS-maksu on — toisin kuin julkisen vallan yleisiä menoja kattamaan tarkoitetut maksut — nimenomaisesti tarkoitettu suoraan Ranskan yleisen sosiaaliturvajärjestelmän alijäämän kattamiseen, ja se liittyy Ranskan sosiaaliturvan yleiseen uudistamiseen, jolla pyritään takaamaan, että järjestelmä pysyy tulevaisuudessa taloudellisesti tasapainossa; on kiistatonta, että järjestelmään kuuluvat sosiaaliturvan alat ovat asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdassa lueteltuja aloja.

38 Tämä yhteys ei katkea sen johdosta, että valitaan tietty käytännön menettelytapa, jolla kyseiset summat kerätään Ranskan sosiaaliturvan rahoittamiseen, sillä muutoin sovellettavien lainsäädäntöjen kumuloitumiskiellon tehokas vaikutus jää toteutumatta. Tämän vuoksi ei se seikka, että CRDS-maksun tuotto menee CADES:ille eikä suoraan sosiaaliturvalaitokselle, eikä myöskään se seikka, että CRDS-maksu peritään esillä olevassa kanteessa tarkoitettujen työntekijöiden ja ammatinharjoittajien tapauksessa tuloverotuksen tapaan veroluettelojen avulla eikä suoraan yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään kuuluvien maksujen perimisestä vastaavien laitosten toimesta, aseta kyseenalaiseksi sitä ratkaisevaa havaintoa, että CRDS-maksu on nimenomaisesti suoraan tarkoitettu Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamiseen, minkä vuoksi se kuuluu asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan.

39 Tätä ei muuksi muuta se, että CRDS-maksun suorittaminen ei oikeuta mihinkään suoraan ja yksilöitävissä olevaan vastikkeeseen etuuksien muodossa, eikä myös-

kään se, että maksu on osittain tarkoitettu kattamaan sosiaaliturvajärjestelmän velkaa, joka on aiheutunut menneisyydessä maksettujen etuuksien rahoituksesta.

40 Ensinnäkin asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan soveltamisen kannalta ratkaiseva kriteeri on se, onko maksu nimenomaisesti tarkoitettu jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen. Etuuksien muodossa saatavan vastikkeen olemassaolo tai sen puuttuminen on tällöin yhdentekevää.

41 Toiseksi on todettava, että jos hyväksyttäisiin väite, jonka mukaan se, että CRDS-maksun tarkoituksena on menneiden vuosien alijäämien rahoittaminen, johtaisi siihen, ettei se kuulu asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, tämä tarkoittaisi sitä, että jäsenvaltiot voisivat kiertää kaksinkertaisten maksujen perimisen kieltoa yksinkertaisesti siirtämällä sosiaaliturvajärjestelmänsä alijäämien rahoituksen ajankohtaa. Kiellon tehokkuus saattaisi tällaisessa tilanteessa vähentyä olemattomiin.

42 Näistä syistä komission ensimmäistä väitettä on pidettävä perusteltuna.

Perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan rikkomista koskeva väite

43 Komission mukaan Ranskassa asuvat Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän piiriin kuuluvat maksuvelvolliset ovat eri asemassa verrattuna niihin maksuvelvollisiin,

jotka asuvat tässä jäsenvaltiossa mutta ovat käyttäneet perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan mukaisia oikeuksiaan vapaaseen liikkuvuuteen ja sijoittautumiseen ja joiden on asetuksen N:o 1408/71 nojalla osallistuttava toisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoitukseen. Koska Ranskan tasavalta ei ole ottanut huomioon tätä asemassa olevaa eroa, se on loukannut edellä mainituissa määräyksissä vahvistettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

44 Ranskan hallituksen mielestä sitä vastoin toisesta jäsenvaltiosta ansiotuloja tai niihin rinnastettavia tuloja saavat työntekijät ja ammatinharjoittajat ovat CRDS-maksun suhteen asemassa, joka on rinnastettavissa tällaisia tuloja Ranskasta saavien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien asemaan, jolloin ensin mainittua ei syrjitä mitenkään. CRDS-maksun suuruus ja määräytymisperuste ovat kyseisen hallituksen mukaan ensinnäkin kansalaisuudesta riippumatta samat kaikkia niitä Ranskassa asuvia kohtaan, jotka ovat verovelvollisia ulkomaantuloistaan. Ranskan hallitus katsoo, että CRDS-maksu on näin ollen erottamaton osa verojärjestelmää, joka on täysin johdonmukainen niitä Ranskassa asuvia kohtaan, jotka kuuluvat Ranskan verotuksen piiriin. Toiseksi CRDS-maksu kuuluu Ranskan tasavallan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemien kahdenvälisten sopimusten soveltamisalaan, mikä synnyttää oikeuden veron hyvitykseen tai ulkomaantulojen verovapauteen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi. Lopuksi Ranskan hallitus painottaa kyseisen maksun alhaisuutta.

45 Tältä osin on huomattava, että vaikka CRDS-maksua sovelletaan samalla tavalla kaikkiin Ranskassa asuviin, toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien, joiden on asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan mukaan osallistuttava tämän valtion sosiaaliturvan rahoittamiseen, on lisäksi rahoitettava — vaikkakin vain osittain —

asuinvaltion sosiaaliturvaa, kun taas muiden asukkaiden on suoritettava maksuja pelkästään viimeksi mainitun valtion järjestelmään.

46 Kuitenkin asetuksen N:o 1408/71 13 artiklassa vahvistetun yhden ainoan sovellettavan sosiaaliturvalainsäädännön säännön tarkoituksena on nimenomaan estää epäyhdenvertainen kohtelu, joka on seurausta sovellettavien lainsäädäntöjen kumuloitumisesta osittain tai kokonaan.

47 Kuten asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee, yhden ainoan sovellettavan lainsäädännön periaatteella pyritään takaamaan "jäsenvaltion alueella toimivien kaikkien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien yhdenvertainen kohtelu parhaalla mahdollisella tavalla".

48 Edellä sanotusta seuraa, että — kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 35 kohdassa huomauttanut — tämän väitteen esittäessään komissio vain tarkastelee perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan kannalta asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan yhteydessä jo todettua jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä. Koska CRDS-maksujärjestelmä johtaa tämän artiklan vastaiseen epäyhdenvertaiseen kohteluun, se loukkaa samalla tavalla niitä perustamissopimuksen määräyksiä, joiden täytäntöön panemiseksi 13 artikla on annettu. Tällainen epäyhdenvertainen kohtelu muodostaa työntekijöiden ja ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden esteen, jota ei asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan perusteella voida hyväksyä.

49 Ranskan hallituksen sen väitteen osalta, jonka mukaan Ranskan tasavallan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemien kahdenvälisten sopimusten ansiosta CRDS-maksu joka tapauksessa koskee vain suhteellisen pientä määrää niistä työntekijöistä ja ammatinharjoittajista, joita esillä oleva kanne koskee, ja jonka mukaan riidanalainen maksu on suuruudeltaan hyvin pieni, on riittävää todeta, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen artiklat, jotka koskevat tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaata liikkuvuutta, ovat yhteisön perusmääräyksiä, ja tämän

vapauden kaikenlainen vähäinenkin rajoittaminen on kielletty (ks. asia C-49/89, Corsica Ferries France, tuomio 13.12.1989, Kok. 1989, s. 4441, 8 kohta).

50 Komission toinenkin väite on näin ollen perusteltu.

51 Kaikesta edellä todetusta seuraa, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan sekä asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on edellyttänyt CRDS-maksun suorittamista Ranskassa asuvien mutta toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen osalta, vaikka kyseiset työntekijät ja ammatinharjoittajat eivät kyseisen asetuksen mukaan ole Ranskan sosiaaliturvalainsäädännön alaisia.

Oikeudenkäyntikulut

52 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista ja koska Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 48 ja 52 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 39 ja EY 43 artikla) sekä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2 päivänä joulukuuta 1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on edellyttänyt sosiaaliturvavelan kattamiseksi tarkoitetun maksuosuuden suorittamista Ranskassa asuvien mutta toisessa jäsenvaltiossa työskentelevien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien ansiotulojen ja niihin rinnastettavien tulojen osalta, vaikka kyseiset työntekijät ja ammatinharjoittajat eivät kyseisen asetuksen mukaan ole Ranskan sosiaaliturvalainsäädännön alaisia.**

2) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Rodríguez Iglesias		Moitinho de Almeida
Edward	Sevón	Schintgen
Gulmann	Puissochet	Hirsch
Jann	Ragnemalm	Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä helmikuuta 2000.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti